

Дата публікації

26 березня 2024 року

Інформаційне повідомлення про результати періодичного огляду індикатора грошового ринку UONIA

Рада оверсайту індикаторів грошового та валютного ринків України (далі – Рада оверсайту) на засіданні 28 лютого 2024 року провела перший періодичний огляд [індикатора грошового ринку UONIA](#).

Під час здійснення огляду було відзначено, що стрімке зростання ліквідності банківської системи упродовж останніх років створює значні виклики для індикатора UONIA. Кількість та обсяг незабезпечених угод на міжбанківському кредитному ринку дуже незначні, тому цей сегмент ринку не може слугувати базою для розрахунку надійного індикатора грошового ринку. [Розрахунок UONIA є можливим виключно за рахунок врахування угод банків з Національним банком України \(далі – Національний банк\), що не повною мірою відповідає принципам IOSCO для індикаторів грошового ринку.](#)

Поточні основні прогнозні сценарії передбачають подальше зростання ліквідності банків, що не дає підстав очікувати на активізацію міжбанківського кредитного ринку. Це актуалізує розгляд альтернативних варіантів розрахунку UONIA. Ця ж причина стає на заваді розрахунку інших індикаторів грошового ринку на основі укладених угод овернайт між банками: [довідковий своп-індекс](#) розраховується епізодично, а розрахунок індексу KIEIBOR припинено з початку впровадження військового стану. [Затверджений у 2021 році алгоритм дій, якого дотримуватиметься Національний банк під час розгляду питання щодо переходу до розрахунку UONIA без урахування угод між банками та Національним банком,](#) з цих позицій також втрачає актуальність.

UONIA наразі не використовується банками для структурування кредитних та/або депозитних продуктів з плаваючою ставкою (за виключенням одного банку в незначному обсязі). Натомість найактивніше з цією метою використовується індикатор [UIRD](#).

Водночас до Національного банку надходили пропозиції Незалежної асоціації банків України створити новий індикатор, який розраховувався б на базі ставок банків за депозитами юридичних осіб. Ця пропозиція розглядалася на засіданні Контактної групи грошового та валютного ринків, однак не знайшла широкої підтримки.

В межах розгляду можливих шляхів удосконалення розрахунку UONIA було відзначено досвід окремих європейських центральних банків (ЄЦБ, Ріксбанк), які в розрахунок своїх індексів (EUROSTR, SWESTR), окрім угод між банками, включають також окремі угоди із залучення банками коштів від небанківських установ. Було визнано за доцільне детальніше вивчити цей досвід. Також окремі зовнішні члени Ради оверсайту запропонували розглянути можливість запровадження на грошовому ринку України інституту первинних дилерів (які мали б зобов'язання підтримувати певну ліквідність на ринку, що створювало б базу для розрахунку UONIA), а також вивчити інший релевантний досвід окремих країн, де банки мають певні зобов'язання брати участь в розрахунку індикатора грошового ринку.

За результатами розгляду окремих більш технічних аспектів розрахунку UONIA було відзначено, що внаслідок математичної казуїстики, пов'язаної з часткою відсікання угод банків з Національним банком під час розрахунку індикатора, почастишали випадки розрахунку UONIA за методологією для особливих умов. Ці та деякі інші питання можливо було б вирішити через точкові зміни до методології розрахунку UONIA. Водночас на тлі глобальних викликів для UONIA, що потребують кардинальних рішень, унесення точкових змін не є актуальним.

За підсумками здійсненого огляду зроблено такі висновки:

вузькість грошового ринку істотно впливає на якість індикатора UONIA і з огляду на поточні та прогнознi ринкові умови подолати вплив цього чинника на якість індикатора навряд чи можливо;

індикатор UONIA вбачається концептуально кращим за UIRD, оскільки обраховується на підставі реальних угод. Але його основна вада в тому, що міжбанківський кредитний ринок України наразі є вкрай вузьким і не має перспектив активізації в осяжному майбутньому;

подолати виклик щодо створення надійного та практичного індикатора грошового ринку можливо через розширення бази угод, які включаються в розрахунок індикатора та/або розроблення механізмів для активнішої роботи банків на грошовому ринку.

Відповідні питання вивчатимуться структурними підрозділами Національного банку (з можливим залученням міжнародної технічної допомоги). Сформовані пропозиції з удосконалення UONIA уноситимуться на розгляд Ради оверсайту.

Наступний регулярний огляд індикатора грошового ринку України UONIA буде проведено орієнтовно в серпні поточного року.

Довідково. Періодичний огляд індикатора грошового ринку UONIA – спеціальна процедура, метою якої є оцінка наявності структурних зрушень на ринку та/або виникнення інших підстав, що можуть свідчити про необхідність заміни існуючого індикатора, коригування його методології або інших важливих аспектів, пов'язаних з його розрахунком та оприлюдненням (час розрахунку, порядок публікації тощо).

Періодичний огляд здійснює [Рада оверсайту індикаторів грошового та валютного ринків України](#). Вперше він був проведений у лютому 2024 року. Надалі такий огляд планується проводити щопівроку – не пізніше лютого та серпня відповідно.

Періодичний огляд індикаторів грошового та валютного ринків здійснюється з метою відповідності цих індикаторів принципам, наведеним у документі [IOSCO: Principles for Financial Benchmarks Final Report July 2013](#). Принцип 10 «Періодичний огляд» цього документа визначає таке:

«Адміністратор має здійснювати періодичний огляд умов функціонування ринку базового активу, який вимірюється індикатором, для з'ясування, чи відбулися на ньому структурні зміни, що можуть вимагати зміни до методики індикатора. Адміністратор також має здійснювати періодичний огляд на предмет, чи не відбулося стискання або ж призупинення функціонування базового активу так, що він більше не може становити основу для формування надійного індикатора.

Адміністратор повинен опублікувати або зробити доступним короткий виклад таких оглядів, якщо до індикаторів унесено суттєві зміни, включаючи обґрунтування цих змін».